



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

KİMYASALLARIN YÖNETİMİ VE UYGULAMALAR

KEMAL DAĞ
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Kimyasallar Yönetimi Dairesi Başkanı



İÇERİK

1- MEVCUT DURUM

2- MEVCUT DURUMA GÖRE SANAYİCİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

3- AB'YE UYUM ÇERÇEVESİNDE HEDEFLER

4- AB'YE UYUM ÇERÇEVESİNDE GELECEKTE SANAYİCİNİN ALACAĞI SORUMLULUKLAR



MEVCUT DURUM

- 96/82/EC sayılı Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin Konsey Direktifinin (Seveso-II Direktifi) uyumlaştırılmasıyla hazırlanan “Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” 18 Ağustos 2010 tarih ve 27676 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
- **Bildirim maddesi yürürlüğe girmiştir. Diğer maddeler için 2 yıllık geçiş süresi verilmiştir.**
- Bakanlığımıza Çevre Bilgi Sistemi üzerinden yapılan Seveso bildirimleri ile büyük endüstriyel kaza riski taşıyan tesisler tespit edilmeye başlanmıştır.



- Kimyasalların Envanteri ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik (KEK Yönetmeliği) 26 Aralık 2008 tarihli ve 27092 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- **Ülkemizde üretilen/ithal edilen 1 ton ve üzeri kimyasal maddeler hakkında envantere veri girişi yapılmaya başlanmıştır.**
- 67/548/EC ve 99/45/EC sayılı AB Direktiflerini uyumlaştıran Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik (SAE Yönetmeliği) 26 Aralık 2008 tarihli ve 27092 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.



- Bazı Tehlikeli Maddelerin, Müstahzarların ve Eşyaların Üretimine, Piyasaya Arzına ve Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar Hakkında Yönetmelik 26 Aralık 2008 tarihli ve 27092 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- **31 Aralık 2010’da Asbest, PCT, PCB ve PBB kullanımı yasaklı hale geldi. (Değişiklik; 29 Ağustos 2010 tarihli ve 27687 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandı)**
- **İnsan sağlığını ve çevreyi tehdit eden tekstil sektöründe kullanılan azo-boyalar, çocuk bakım ürünlerinde kullanılan 6 adet fitalat ve giysilerde kullanılan 2 adet alev geciktirici madde Şubat ayı içinde yönetmelik kapsamına alınacaktır.**
- **2013’e kadar da önceden yasaklanan ve kısıtlanan maddelerde dahil olmak üzere 59 adet madde ve madde grubu da yönetmelik kapsamına alınacaktır. (REACH Ek-17 ‘YE UYUM GEREĞİNCE)**



-Tehlikeli Maddeler Ve Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması Ve Dağıtılması Hakkında Yönetmelik; (26 Aralık 2008 tarih ve 27092 sayılı Mükerrer R.G.) bu yönetmelik yayımlandığı tarihten 1 yıl sonra yürürlüğe girmiştir.

-Güvenlik Bilgi Formlarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Tebliği **yürürlükten kalkmıştır**(11/03/2002 tarihli ve 24692 sayılı R.G.)



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik

AMAÇ;

- Tehlikeli maddeler içeren büyük kazaları önlemek
- Büyük kaza riski taşıyan tesislerde acil durumlara karşı hazırlıklı
- Zamanında müdahale etmek
- Gereken tedbirleri almak
- Kazaların insan ve çevre üzerine etkilerini sınırlandırmak

YETKİLİ VE SORUMLU KURULUŞLAR

Merkezi Düzeyde;

Çevre ve Orman Bakanlığı
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Yerel Düzeyde;

İl Özel İdareleri
Belediyeler
OSB Müdürlükleri (?????)
Kuruluşlar(Seveso Tesisleri)





T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik/Yetki ve Sorumluluklar

**Çevre ve
Orman
Bakanlığı**

- Bildirim sistemi kurmak ve resmi kayıt sistemi oluşturmak
- Denetim yapmak
- Kazaları incelemek

**Çalışma ve
Sosyal
Güvenlik
Bakanlığı**

- Güvenlik raporlarının değerlendirilmesi
- Denetim yapmak
- Kazaları incelemek

**İl Özel
İdareleri/
Belediyeler**

- Harici acil durum planlarını hazırlamak/hazırlatmak
- Domino etkisini arz eden kuruluşlar ya da kuruluş gruplarını belirlemek



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Kimyasalların Envanteri ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik

AMAÇ;

- Kimyasalların insan sağlığı ve çevre üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilere karşı etkin koruma sağlamak üzere envanter oluşturulmasına ve kontrolüne ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemek.

YETKİLİ VE SORUMLU KURULUŞ

Merkezi Düzeyde

Çevre ve Orman Bakanlığı





T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik

AMAÇ;

- Piyasaya arz edilen tehlikeli madde ve müstahzarların özelliklerinin tanımlanarak sınıflandırılmasının yapılması
- Tehlikeli madde ve müstahzarların yönetmeliğe uygun olarak ambalajlanması ve etiketlenmesi

YETKİLİ VE SORUMLU KURULUŞLAR

Merkezi Düzeyde;

Çevre ve Orman Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Bazı Tehlikeli Maddelerin, Müstahzarların Ve Eşyaların Üretimine, Piyasaya Arzına Ve Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar Hakkında Yönetmelik

AMAÇ;

- Bazı tehlikeli maddelerin veya madde gruplarının kendi başına üretimi ve kullanımı, müstahzar içerisinde veya eşyada kullanımı ile bunların piyasaya arzına ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemek

YETKİLİ VE SORUMLU KURULUŞLAR

Merkezi Düzeyde;

Çevre ve Orman Bakanlığı

Sağlık Bakanlığı



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Tehlikeli Maddeler Ve Müstahzarlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması Ve Dağıtılması Hakkında Yönetmelik

AMAÇ

Piyasaya arz edilen tehlikeli maddelerin ve müstahzarların insan sağlığı ve çevre üzerinde yaratabilecekleri olumsuz etkilere karşı etkin kontrolünü ve verimli gözetimini sağlamak üzere güvenlik bilgi formlarının hazırlanması ve dağıtılmasına ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Güvenlik bilgi formları, konusunda akredite olmuş kuruluş tarafından belgelendirilmiş kişilerce ve **Türkçe** olarak hazırlanır.

YETKİLİ VE SORUMLU KURULUŞLAR

Çevre ve Orman Bakanlığı



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

GBF İKİ BÖLÜMDEN OLUŞMAKTADIR.

(BÖLÜM 1)

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

(....tarihinde yayımlanan “Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması ve Dağıtılması Hakkında Yönetmelik”e göre hazırlanmıştır.)

Madde / müstahzar Adı: Metanol

Hazırlama Tarihi : 22.04.2005

Yeni Düzenleme Tarihi : 25.03.2007

Kaçıncı Düzenleme Olduğu : 2

Form No: 1

Sayfa No: 1 / 4



BÖLÜM (2)

1. Madde/Müstahzar ve Şirket/İş Sahibinin Tanıtımı,
2. Bileşimi / İçeriği Hakkında Bilgi,
3. Tehlikelerin Tanıtımı,
4. İlk Yardım Tedbirleri,
5. Yangınla Mücadele Tedbirleri,
6. Kaza Sonucu Yayılmaya Karşı Tedbirler,
7. Elleçleme ve Depolama,
8. Maruziyet Kontrolleri/Kişisel Korunma,
9. Fiziksel ve Kimyasal Özellikler,
10. Kararlılık ve Tepkime,
11. Toksikolojik Bilgi,
12. Ekolojik Bilgi,
13. Bertaraf Bilgileri,
14. Taşımacılık Bilgileri,
15. Mevzuat Bilgileri,
16. Diğer Bilgiler.



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

MEVCUT DURUMA GÖRE SANAYİCİNİN SORUMLULUKLARI

1- Çevre Bilgi Sistemi üzerinden Seveso Bildirimi yapmak



<http://cevre.cob.gov.tr>



2- Çevre Bilgi Sistemi üzerinden Envanter Bildirimi yapmak

3- Piyasaya arz ettiği tehlikeli madde ve müstahzarların sınıflandırmak

4- Piyasaya arz ettiği tehlikeli madde ve müstahzarların yönetmeliğe uygun olarak ambalajlanması ve etiketlenmesini sağlamak



- 5- Kısıtlamalar yönetmeliği kapsamında bulunan yasaklı/kısıtlı maddelere ilişkin yükümlölükleri yerine getirmek
- 6- İleriki dönemde Kısıtlamalar yönetmeliği kapsamına alınacak diğer kimyasal madde ve madde gruplarına ilişkin olarak üretimlerinde gerekli tedbirleri almak (alternatif kimyasal kullanma, kimyasal madde kullanmadan üretim, vb.)
- 7- Güvenlik Bilgi Formlarını, profesyonel kullanıcıya ve elektronik kopyasını da Çevre ve Orman Bakanlığına vermek.



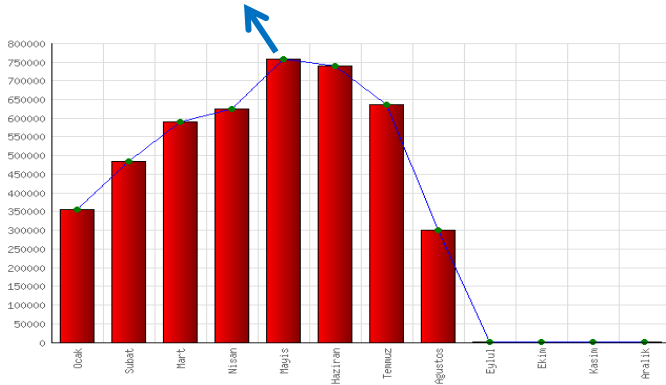
T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

SEVESO VERİ TABANI (Kapsama Giren Kuruluşların Belirlenmesi)

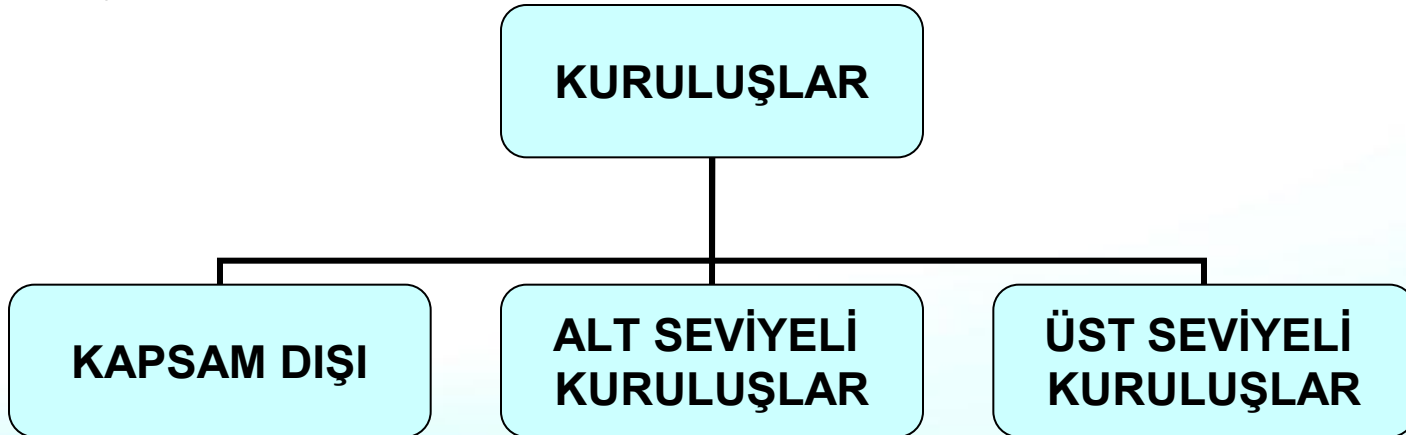
Tehlikeli Madde Cinsi
Tehlikeli Madde Miktarı

Seveso Kategorisi Belirleme

Yıl içindeki
en yüksek miktar



Tehlikeli Maddeleri Bulunduran Tüm Kuruluşlar; Çevre ve Orman Bakanlığına elektronik yolla bildirimini yapar. Bildirim sonucuna göre; kurulun seveso kategorisi belirlenir





T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik

Bildirimler (*Madde 7*) → 18 Şubat 2011

Büyük kaza önleme politikası (*Madde 8*)

Güvenlik Raporu (*Madde 9*)

Dahili Acil Durum Planı (*Madde 11*)

18 Ağustos 2012'e kadar

Kamunun Bilgilendirilmesi (*Madde 15*)

Denetimler (*Madde 20*)

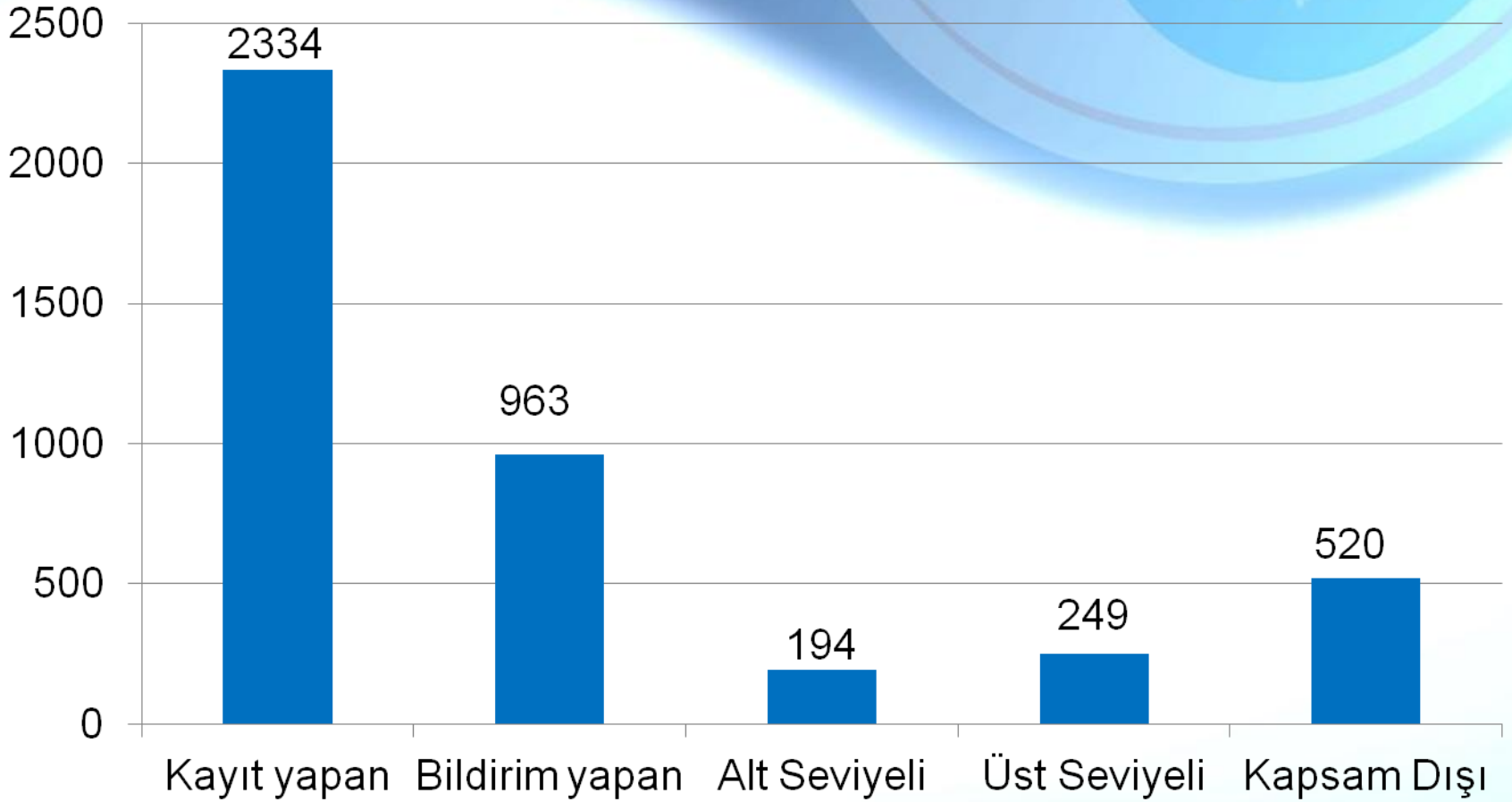
18 Ağustos 2012'den sonra

Harici Acil Durum Planı (*Madde 12*) → 18 Şubat 2013



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Yapılan Bildirimler



23/02/2011 Tarihi itibari ile güncellenmiştir.



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

Kimyasallar Bilgi Sistemi (Kimyasalların Envanteri)

Yılda 1 ton ve üzeri
kimyasal madde üreten/ithal
edenler:

Envantere Veri Girişi yapar.

Kullanıcı adı ve parola
almak için

Kayıt Başlangıç

T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı
Yazılım Portalı
Çevre Bilgi Sistemi

Ana Sayfa

Kullanıcı Girişi
Kayıt Başlangıç
Sifremi Unuttum

Kullanıcı adı:
Parola:
 Beni Hatırla

<http://cevre.cob.gov.tr>

© 2011 Çevre ve Orman Bakanlığı Bilgi İşlem Daire Bşk.



Envantere Girilmesi Gereken Bilgiler

- Maddenin adı, EC numarası ve CAS numarası,
- Üretilen veya ithal edilen maddenin miktarı,
- Tehlike sembolü, risk ibareleri ve güvenlik ibareleri de dahil olmak üzere, sınıflandırılması,
- Öngörülen kullanım alanları,
- Fiziko-kimyasal özellikleri,
- Çevresel ortamlar arasındaki hareketi ve davranışı,
- Ekotoksisitesi,
- Akut ve kronik toksisitesi hakkında veriler,
- Kanserojenik, mutajenik ve/veya üreme için toksisitesi(CMR)
- Risk değerlendirmesinde kullanılacak diğer veriler

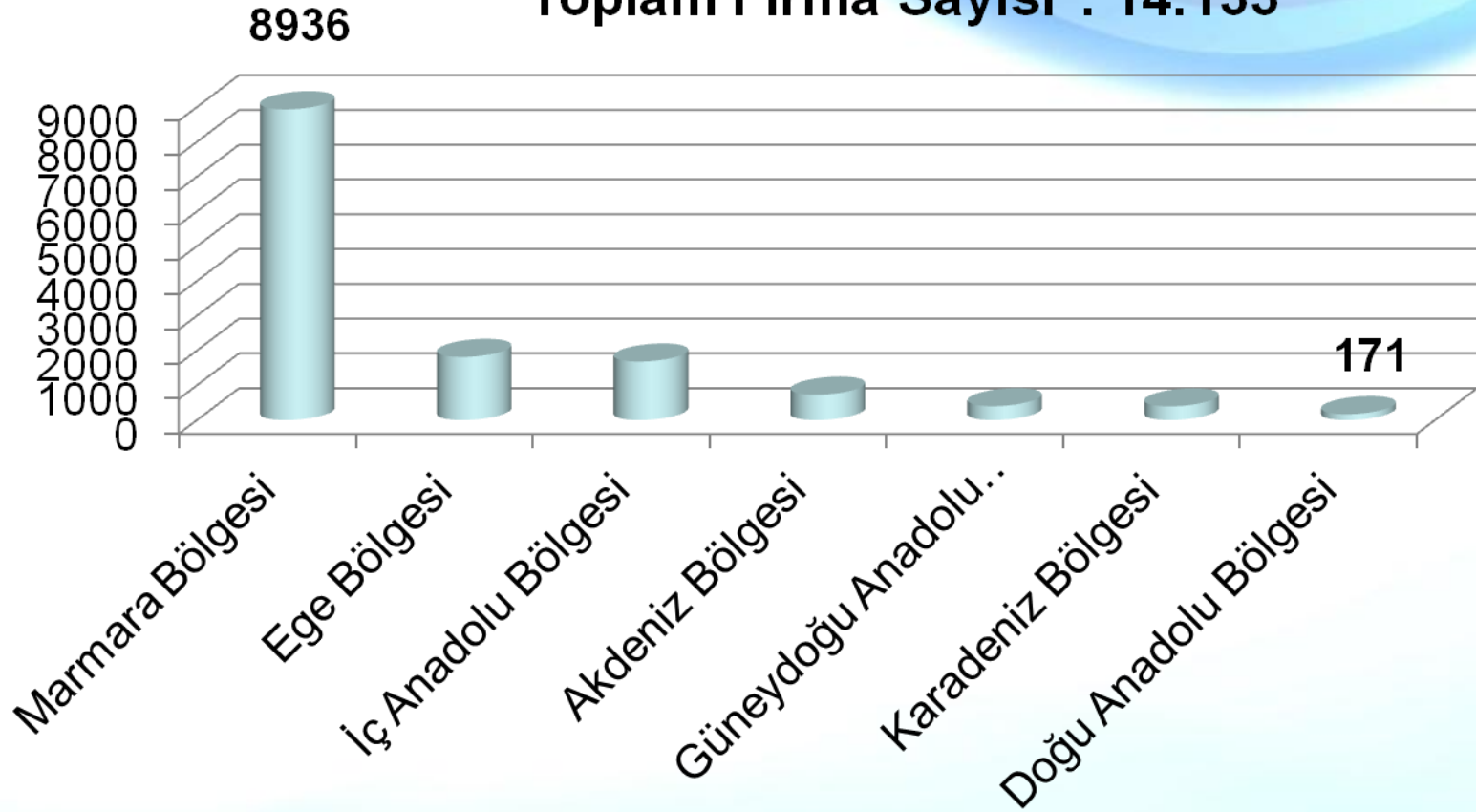
1 t – 1000 t
Ek-3

≥ 1000 t
Ek-2



2011-Ocak ayı itibariyle kimyasal madde üreten/ithal eden firmaların bölgelere göre dağılımı

Toplam Firma Sayısı*: 14.133





*: Ham veridir. Kesin rakam Mart 2011'den sonra belirlenecektir.



Sınıflandırma, Etiketleme ve Ambalajlama

Difenilamin
100 kg
EC No: 204-539-4

T

Toksik
N

Çevre için tehlikeli


- Solunduğunda, cilt ile temasında ve vutulduğunda toksiktir
- Kilit altında ve çocukların ulaşamayacağı bir yerde muhafaza edin.
-Çalışırken uygun koruyucu giysi, koruyucu eldiven kullanın
-Kaza halinde veya kendinizi iyi hissetmiyorsanız hemen bir doktora başvurun (mümkünse bu etiketi gösterin)

ABC Kimya Sanayi A.Ş., Söğütözü
cad...Tel:0312...

-26 Aralık 2009 da Tehlikeli Madde ve Müstahzarların

Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girdi.

- Ambalaj ve etiketlemeye ilişkin kurallara uygun olmayan kimyasallar piyasaya arz edilemeyecektir.



Üreticilerin ve İthalatçıların Yükümlülükleri

- Maddelerin ve müstahzarların sınıflandırılması için gerekebilecek testleri yapmak veya yaptırmak,
- Tehlikeli maddeler ve müstahzarların sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanmasını sağlamak,
- İlgili kuruluşun talebi halinde istenen bilgileri vermek,
- Geçici etiketleme hükümlerini uygulamak.



Özel yükümlülük

sağlık üzerine etkileri ve fiziko-kimyasal özellikleri nedeniyle tehlikeli olarak belirlenen müstahzarları piyasaya arz eden

Bileşim ve
tehlike
özellikleri ile
bilgi





T.C.

Çevre ve Orman
Bakanlığı

AB'YE UYUM ÇERÇEVESİNDE HEDEFLER

- 2011 ortalarında başlaması öngörülen “Seveso-II Direktifi İçin Uygulama Kapasitesi” isimli projenin 2013 yılı ortalarında tamamlanmasıyla birlikte; Yönetmeliğin uygulamasına ilişkin olarak, ÇOB ve ÇSGB Merkez teşkilatında yönetmeliğin uygulanmasından sorumlu olan personele, Belediye, İl özel idareleri, sanayi odaları, ilgili sivil toplum kuruluşlarına verilecek olan eğitimlerle; ilgili personelin yönetmeliğin uygulanması konusunda bilgilendirilmesi ve deneyim kazandırılması sağlanacaktır.
- Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmeliğin tüm hükümlerinin tam olarak uygulanması hedeflenmektedir.



- Avrupa Birliđi tarafından Büyük Endüstriyel Kazalar konusunda geliştirilen ve uygulanan yazılım programları Büyük Kaza Raporlama Sistemi (eMARS), Seveso Kuruluşları Bilgisine Erişim Sistemi (SPIRS), Risk değerlendirme araçları (ASTRA, ARIPAR, vb.) ve uygulamaya yönelik güncellenen rehberlerin ülkemizde de uyumlaştırılması ve kullanılması için yeni projeler yapılması planlanmaktadır.



- AB'nin yeni kimyasallar mevzuatı REACH'e uyum için çalışmalar devam etmektedir.
- 2009 Yılında, Sanayicileri bilgilendirmeye yönelik seminerler düzenlenmiştir.
- 2010 Yılında, gerçekleştirilen AB Projesi ile 7 Bölgede oluşturulan Sanayi Temas Noktaları 2011 Nisan ayında faaliyete geçecektir.
- 2012 Yılında, REACH Tüzüğü'nü uyumlaştıran ulusal mevzuat hazırlanacak ve Türkiye'ye maliyetini belirlemek amacıyla etki analizi yapılacaktır.



1272/2008/AT Sayılı Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması (CLP) Tüzüğü

- Tehlikeli madde ve karışımların çevre ve insan sağlığı üzerinde olası zararlarını önlemek ve güvenli kullanımı sağlamak amacıyla, Birleşmiş Milletlerin geliştirdiği “Kimyasalların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesinin Küresel Uyumlaştırılması Sistemi”ne (GHS) uyum amacıyla Avrupa Komisyonu tarafından 31.12.2008 tarihinde yayımlanmış ve 20.01.2009 tarihinde yürürlüğe girmiştir.



1272/2008/AT Sayılı Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması (CLP) Tüzüğü

-Ülkemizdeki uyumlaştırma SEI 2007 – CLP Projesi kapsamında devam etmekte olup, proje kapsamında:

- CLP tüzüğüne ilişkin taslak mevzuat ve Tüzüğün uygulanmasına yönelik rehber dokümanlar hazırlanacaktır.
- Strateji ve uygulama planı hazırlanacaktır.
- CLP Ulusal Yardım Masası kurulacaktır.
- İlgili kurumlara ve sanayicilere eğitim verilecektir.



AB'YE UYUM ÇERÇEVESİNDE GELECEKTE SANAYİCİNİN ALACAĞI SORUMLULUKLAR

Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik gereğince;

Üst Seviyeli Kuruluşlar

- Güvenlik Yönetim Sistemleri'ni kurmak
- *Güvenlik Raporu* hazırlamak
- Kuruluş içinde alınacak önlemlere dair *dahili acil durum planı* hazırlamak

Alt Seviyeli Kuruluşlar

- Büyük Kaza Önleme Politikası oluşturmak



REACH Tüzüğü gereğince üretilen/ithal edilen madde ve eşyaların Kayıtları yaptırılacaktır :

- Madde (≥ 1 ton/yıl ise)
- Müstahzarı oluşturan maddeler (≥ 1 ton/yıl ise)
- Eşya içerisindeki madde
- Normal veya öngörülebilir şartlarda eşyadan salınıyorsa
 - Eşyadaki toplam miktarı yılda 1 tondan fazlaysa
 - Polimer içindeki maddeler (monomerler ve diğer kimyasal maddeler)
- Polimerin içerisindeki monomer maddeler veya diğer kimyasal olarak bağlanmış maddelerin ağırlıkça oranları %2 veya daha fazla ise
 - Bu monomer maddelerin ve diğer kimyasal olarak bağlanmış maddelerin toplam miktarı 1 ton/yıl veya daha fazla ise
- Monomerler



CLP Tüzüğü gereğince,
piyasaya arz edilen
tehlikeli kimyasalların
Sınıflandırılması,
ambalajlanması ve
etiketlenmesi
gerekmektedir.



- AB'nin 850/2004 sayılı Kalıcı Organik Kirleticiler Tüzüğü ülkemizin 2010 yılında taraf olduğu Kalıcı Organik Kirleticilere ilişkin Stockholm Sözleşmesi'nin birlik içinde uygulama tüzüğüdür.
- Tüzük gereğince kalıcı organik kirletici emisyonu yayan sanayi kuruluşlarının bu emisyonlarını BAT ve BEP kriterleri uygulayarak azaltmaları gerekmektedir. Bakanlığımız sanayi kuruluşlarımızı bu konuda kapasite oluşturmak ve bilgilendirmek amacıyla bölgesel bir GEF projesine dahil olmuştur. Söz konusu proje ile öncelikle demir çelik sektöründe BAT/BEP uygulanması ele alınacaktır.



T.C.
Çevre ve Orman
Bakanlığı

TEŞEKKÜR EDERİM